Володимир Сердюк

СЕСТРА МИЛОСЕРДНА

(П’єса)

© Володимир Сердюк. «Сестра милосердна». П’єса. Київ huzul@ukr.net

Дійові особи: МЕДСЕСТРА *(Гарна.)*
ЛИСИЙ ЧОЛОВІК *(Дуже старий.)*
БОРОДАТИЙ ЧОЛОВІК *(Дуже старий.)*

ДІЯ ПЕРША.

ЯВА 1

Кімната лікарні. Пізня ніч. Праворуч велике вікно. Ліворуч двері. На ар'єрсцені два крісла на коліщатах. У них сплять Лисий та Бородань.

Голоси в темряві, яка поступово перетворюється на світло.

ЛИСИЙ: Ні?

БОРОДАНЬ: Ні.

ЛИСИЙ: Ні-ну-но?

БОРОДАНЬ: Не сьогодні.

ЛИСИЙ: Хто зна.

БОРОДАНЬ: Нічого не знаю.

ЛИСИЙ: Нічого нового.

БОРОДАНЬ: Це не гра.

ЛИСИЙ: Звичайно, це НьО гра, це п'єса.

БОРОДАНЬ: У такому випадку твоє обличчя повинно бути квадратовим.

ЛИСИЙ: А твоя борода повинна бути червоною.

БОРОДАНЬ: Та ж вона руда. Ще щось? Чи маєш іще чого сказати мені?

(Годинник б'є північ.)

ЛИСИЙ: Сам собі скажи, як такий розумний.

БОРОДАНЬ: Місяць уже! Хоча, не обов'язково.

ЛИСИЙ: Місяць? Так... гарна планета. Як ти думаєш, де найкраще місце для людства? Можливо там?

БОРОДАНЬ: Місце для якого глупства?

ЛИСИЙ: Та... Може з медсестрою?

БОРОДАНЬ: Що за дурниці! Сором тобі! Як ницо ти ставишся до медсестри! Вона може зробити все, що захоче. Не лізь не в свої справи.

ЛИСИЙ: Хм-м... дурниці. Чому б ні? Пам’ятаю якось мені стало...

БОРОДАНЬ: Сало? Ні-ні-ні, то зажирно. Молоко, кефір чи сметана значно здоровіші, корисніші та кращі.

ЛИСИЙ: Масло корисніше. Не кричи, я тебе чую добре.

БОРОДАНЬ: Добре. Добре чи погано, ось у чому питання.

ЛИСИЙ: Бути чи не бути - ось питання.

БОРОДАНЬ: Чоловіче, чи ти насправді глухий? Я тобі кажу...

ЛИСИЙ: Ні, не треба. Прошу, не кричати. Я добре чую.

БОРОДАНЬ: Коли?

ЛИСИЙ: Коли лише забажаєш.

БОРОДАНЬ: Ш...ш...

ЛИСИЙ: Заткайся!

БОРОДАНЬ: Чоловіче, який ти жорстокий!

ЛИСИЙ: Вересень.

БОРОДАНЬ: І що?

ЛИСИЙ: Нічого.

БОРОДАНЬ: Ну? Продовжуй. Будь ласка..?

ЛИСИЙ: Будь ласка? Варвар.

БОРОДАНЬ: Так. Барбароса, червонобородий, це я.

ЛИСИЙ: Тож і спи собі. Не чіпай мене.

БОРОДАНЬ: Розчеплення, роз’єднання. Не говори мені про таке.

ЛИСИЙ: Не «некай» на мене!

БОРОДАНЬ: Зніми свої навушники. Просто скажи, що «вересень»? Що?

ЛИСИЙ: Мій син.

БОРОДАНЬ: І..?

ЛИСИЙ: Я бачився з ним минулого вересня. Востаннє.

БОРОДАНЬ: Він відвідував тебе?

ЛИСИЙ: Він платив за таксі, а нас віз безкоштовно. Тебе й мене. Старий ти дурню.

БОРОДАНЬ: І нашу медсестру.

ЛИСИЙ: Ми рибалили, пам'ятаєш, а вона плавала в озері коли той гарний пелікан пролітав над нами.

БОРОДАНЬ: Навколо нас.

ЛИСИЙ: Повз.

БОРОДАНЬ: Там також були гарні квіти.

ЛИСИЙ: Я ненавиджу її.

БОРОДАНЬ: Чому?

ЛИСИЙ: Вона перевдягалася просто перед нами.

БОРОДАНЬ: І перед твоїм сином!

ЛИСИЙ: Заткайся! Мій син дуже добре вихований хлопчик.

БОРОДАНЬ: Йому шістдесят! Він уже не вразливий.

ЛИСИЙ: Так, він дуже важливий для мене. Йому сорок шість років.

БОРОДАНЬ: Він ні на що не здатний.

ЛИСИЙ: Ти - ні на що не здатний. У нього просто важкі часи. Він трошки інвалід, ось і все.

БОРОДАНЬ: Що ж тоді з нами?

ЛИСИЙ: Ми ще дужі. Принаймні я. Тому що я щоранку роблю зарядку. Я зможу допомогти йому. Коли це йому знадобиться...

БОРОДАНЬ: Аякже. Брехуне. Учора ти спав аж до полудня.
ЛИСИЙ: Полудень? Знову? Чому ж темно?

БОРОДАНЬ: Чоловіче, ти справжній дурень. Вересень.

ЛИСИЙ: Так, так.

БОРОДАНЬ: Розкажи мені про ті вересні.

ЛИСИЙ: Час «Ч», ото був день!

БОРОДАНЬ: Чуваку, ти здурів.

ЛИСИЙ: То й що? Ти теж дурієш.

БОРОДАНЬ: Від чого дурію?

ЛИСИЙ: Від неї. Я усе бачу. Я знаю.

БОРОДАНЬ: Ну, вже ні! Ти глухий!

ЛИСИЙ: Але ще не здох. На щось іще здатен.

БОРОДАНЬ: Звичайно, їси свій гнилий часник.

ЛИСИЙ: І перець. І сіль. І цукор. І солонину. Я помираю із задоволенням.

БОРОДАНЬ: Ти не можеш померти. Ти хочеш, але не можеш.

ЛИСИЙ: Це через ті дурні ліки. Через ті пігулки та заштрики. Мій стариган, предок, пішов набагато легше, просто гикнув собі та перекинувся.

БОРОДАНЬ: Плюнь на них.

ЛИСИЙ: Голки! Вони встромляють голки у твоє тіло, і що ти зробиш?

БОРОДАНЬ: Розумію. Аякже, це твоя маленька територія, твій заповідничок, де ти займаєшся своєю справою.

ЛИСИЙ: Моїм чим?

(Поглядають навзаєм здивовані. Трохи їздять під легку музику.)

БОРОДАНЬ: Не хочу їх навіть згадувати...

ЛИСИЙ: Жінки зруйнували все моє життя...

БОРОДАНЬ: Вона що, жінка?

ЛИСИЙ: Хто?

БОРОДАНЬ: Та медсестра.

ЛИСИЙ: Хлопче, що ти верзеш?

БОРОДАНЬ: Хлопець!? Невже!?

ЛИСИЙ: Я про тебе говорю, смиканий!

БОРОДАНЬ (*До себе*)**:** Невірогідно...

ЛИСИЙ: Розказуй-розказуй.

БОРОДАНЬ: Плюнь і перехрестись.

ЛИСИЙ: На кого?

БОРОДАНЬ: На лікарів.

ЛИСИЙ: Вони усі без клепки, оті всі бісові лікарі.

БОРОДАНЬ: Твоє щастя, що ти не знав мого бувшого дантиста.

ЛИСИЙ: Дантист не може бути бувшим. Президенти можуть бути бувшими. А дантист це завжди дантист.

БОРОДАНЬ: Фашист.

ЛИСИЙ: Що він тобі зробив?

БОРОДАНЬ: Витяг усі мої зуби.

ЛИСИЙ: Хірург.

БОРОДАНЬ: Ні. Слідкуй за моїми губами: зубник - може - це - зробити.

ЛИСИЙ: Ти хочеш пити?

БОРОДАНЬ: Ні. Чого б це?

ЛИСИЙ: То чому ти кричиш «пити»?

БОРОДАНЬ: Сам ти... Не можу я з тобою спілкуватися.

ЛИСИЙ: Чому? Ми друзі. Зараз полудень. Хочеш пити - принесуть: м’якого, міцного. Тобто. Рідкого.

БОРОДАНЬ: Напоїв.

ЛИСИЙ: Спиртного у нас не було тут з дев’яносто дев’ятого року...

(Гучна музика. Пісня «Готель Каліфорнія» Обоє чоловіків співають: «Велкам ту зи готел «Каліфорнія», сач е лавлі плейс...»)

КІНЕЦЬ ПЕРШОЇ ДІЇ.

ДІЯ ДРУГА.

ЯВА 1

БОРОДАНЬ: Чого ти хочеш від тих своїх нещасних черевиків? Що ти в них намагаєшся знайти? Припини це негайно.

ЛИСИЙ: Там цвях. Ранить мою п’яту. Уже кров тече.

БОРОДАНЬ: Що з того? Ти це витримаєш. Така дрібниця - п’ята.

ЛИСИЙ: Ну, я міг би, та хвилююся за свою шкарпетку. Може ж пірватися.

БОРОДАНЬ: Треба її висушити.

ЛИСИЙ: Висмоктати мою кров? Чи ти сказився?

БОРОДАНЬ: Добре, запитаймо медсестру чи треба висушувати твого черевика.

ЛИСИЙ: Хто це - медсестра? Я такої не знаю.

БОРОДАНЬ: Я теж. У житті не бачив.

ЛИСИЙ: Як вона нахиляється ти завжди милуєшся її сідницями. Сором!

БОРОДАНЬ: Хіба я повинен милуватися твоїми?

ЛИСИЙ: На щастя я приріс до свого крісла.

БОРОДАНЬ: На щастя, справді?

ЛИСИЙ: А як вона вампірка?

МЕДСЕСТРА (*Входячи*)**:** Немає ніяких цвяхів у ваших черевиках.

ЛИСИЙ: Хіба можливо пошити черевики без цвяхів?

БОРОДАНЬ: Та сьогодні, ти знаєш... Хто зна, тобто... я кажу...

МЕДСЕСТРА: Звичайно, приятелю, у твоєму черевикові немає жодного цвяха. Я думаю у сучасній промисловості вони користуються якимось клеєм.

ЛИСИЙ: То чого ж мені там коле?

БОРОДАНЬ: Де? У сраці?

МЕДСЕСТРА: Дай-но, я погляну.

ЛИСИЙ: На мою сраку?

БОРОДАНЬ: Ох уже й тупак.

МЕДСЕСТРА: Ні, пане Петре, тільки на ваш черевик.

ЛИСИЙ: О, так, так. Мій черевик.

БОРОДАНЬ: І що ж там, врешті? Чи щось поламалось? *(Медсестра скрикує, дістаючи щось із черевика. Показує великий палець ноги, загорнутий у закривавлену сарветку, потім гидливо відкидає його.)* Та то з пластика. Не бійтеся. *(До товариша.)* Ось навіщо ти замовив кетчупа вчора.

МЕДСЕСТРА: Гидота! Гидота! Я цього більше не витримаю.

БОРОДАНЬ: Ну що?

ЛИСИЙ: Ми тут знуджені до смерті, ти ж знаєш.

БОРОДАНЬ: Жах. А я ще й глухий на додачу.

ЛИСИЙ: То я глухий, ти - сліпий.

БОРОДАНЬ: Слабкий зір. Але добре бачення.

ЛИСИЙ: Ще один пророк у моїй кімнаті.

МЕДСЕСТРА: Гидота! Жах!

БОРОДАНЬ: Бачиш?

ЛИСИЙ *(До медсестри*)**:** Але я підловив тебе! Підловив!

МЕДСЕСТРА: Де ви дістали того клятого пальця?

ЛИСИЙ: Хо, хо! Цілком таємно.

БОРОДАНЬ: Мені здається він носив його з собою з часів отих брудних колоніяльних воєн.

ЛИСИЙ: Ми тоді боролися за демократію! Та мир! У всьому світі.

БОРОДАНЬ: Ляпай, ляпай язиком... Заклики та віршики. Вони давали тобі гарну платню, добові й посадовий оклад, ось і все.

ЛИСИЙ: Я воював не за гроші а за покликом душі.

БОРОДАНЬ: Убивця.

ЛИСИЙ: Брехун.

БОРОДАНЬ: Що? А хто щойно обдурив бідну медсестру? Налякав її, мало не до смерті.

ЛИСИЙ: Ти завжди робив погані фільми.

БОРОДАНЬ: Коли б ти зміг не поспати раз вночі та був би настільки дужим щоб увімкнути телевізора, тоді б ти можливо побачив моє ім'я в «Арт-альбомі»!

ЛИСИЙ: На якій бомбі? З вибухівкою? То ти - гівнючий терорист! Може ще й комуняка?

БОРОДАНЬ: Що за неписьменне створіння. Ти лиш можеш думати про м'яке і ні про що більше.

ЛИСИЙ: Кровопивця.

БОРОДАНЬ: Хто? Я?

ЛИСИЙ: А хто ще? *(Пауза.)* Відповідай! Чи ти там живий? Прокляття! Знову куняє собі. Сильний характер, правда?

МЕДСЕСТРА: Гарний хлопчик. І ви спробуйте заснути, добре?

ЛИСИЙ: Добре. Добраніч...

МЕДСЕСТРА: Спіть спокійно...

(Медсестра випростовує білі крила і відлітає під мелодію « Серенади місячного сяйва».)

(Затемнення.)

ЯВА 2

ЛИСИЙ: Я цього більше не витримаю. Я хочу померти...

БОРОДАНЬ: Апатія - найстрашніша у світі річ. Усе тоді видається сірим, тобі нічого не хочеться робити окрім як очікувати кінця п'єси.

ЛИСИЙ: Цієї?

БОРОДАНЬ: Ні. Я маю на увазі комедію життя.

ЛИСИЙ: Ми усі – комедіянти?

БОРОДАНЬ: Та гравці.

ЛИСИЙ: Скоріше вже прочани. Сидимо тут і молимо про як можливіше скорий та безболісний кінець.

БОРОДАНЬ: Скорий? Поглянь на себе - ти вже чекав на цей кінець так довго. Зараз ти вже достатньо старий.

ЛИСИЙ: Достатньо. І то вже давно.

БОРОДАНЬ: Нам обом це відомо.

ЛИСИЙ: І лікарям також.

БОРОДАНЬ: Забудь про них.

ЛИСИЙ: Пробач їм.

БОРОДАНЬ: І прости. Дар прощення буде для них найкращим дарунком від нас.

ЛИСИЙ: Не хвилюйся, вони нас уже всі забули.

БОРОДАНЬ: Я забув їх усіх теж.

ЛИСИЙ: Окрім медсестри.

БОРОДАНЬ: Медсестра - то не лікар.

ЛИСИЙ: А хто вона? Така таємнича особа. Швидка й тиха. Легка на руку.

БОРОДАНЬ: Можемо попросити її залишитися з нами.

ЛИСИЙ: Для чого?

БОРОДАНЬ: Чи я знаю? Хоч для якої малюсінької бесіди принаймні.
ЛИСИЙ: Ми не знайомі. Нас навіть не представлено один одному.

БОРОДАНЬ: Ми можемо зробити перший крок. Почати з якихось дрібниць як ось: «Чи ми з вами, бува, не знайомі?»

ЛИСИЙ: Або: «Скажіть, котра зараз година?»

БОРОДАНЬ: Сок і молоко - ранок, каша - полудень, риба та сир - п’ята година,фрукти -вечір. Яка різниця, яка зараз та година.

ЛИСИЙ: Забудь. Я просто помріяв.

БОРОДАНЬ: Я мав колись таку дочку як вона зараз.

ЛИСИЙ: Вони усі однакові.

(Затемнення.)

ЯВА 3

Пізня ніч. Хтось стукає у дерево. Це Бородань. Він стукає каблучкою об бильце свого крісла на коліщатах.

БОРОДАНЬ: Продовжуй, ти, дрімото! Не спи!

ЛИСИЙ: ...весь Всесвіт стоїть на цьому. Це велична тема. Неможливо повністю розповісти про все, з цим пов'язане.

БОРОДАНЬ: Я не можу. Тому я й питаю тебе. Давай, продовжуй.

ЛИСИЙ: Уяви собі бджолу, що літає навкруг величезного храму, своїм летом утримуючи цей храм і Всесвіт у рівновазі.

БОРОДАНЬ: А тоді?

ЛИСИЙ: А тоді уяви що ту бджолу вбито якимось невидимим способом, промінням, ніби камінцем.

БОРОДАНЬ: Уявив. Що ще?

ЛИСИЙ: Нічого. Просто після того як бджолу буде вбито, величезний храм теж вибухне і зникне, тому що та бджола була його єдиним охоронцем і утримувачем.

БОРОДАНЬ: Дурниці. Мрії. Тобі треба з'їсти якусь пігулку.

ЛИСИЙ: Я лише намагався пояснити тобі структуру атома і його врутрішніх атомарних зв'язків.

БОРОДАНЬ: Ми говорили про озонову діру перед тим як ти почав цю історію.

ЛИСИЙ: Оце ж воно. Озоновий шар прикриває нас і усі живі істоти від ультрафіолетового проміння. Коли він недостатньо грубий проміння з космосу зможе легко досягти нас і збити кожну бджолу-охоронця нейтрона і тоді кожен наш храм протон почне випаровуватись і зникати. Кінець.

БОРОДАНЬ: Кінець.

ЛИСИЙ: Цілковитий. Нас більше не існує.

БОРОДАНЬ: Наші "Ми" мене не цікавлять. А що може трапитися з іншими істотами?

ЛИСИЙ: І рослинами.

БОРОДАНЬ: І рослинами також?

ЛИСИЙ: Вони теж зникнуть. Лише каміння продовжить своє існування. Нежива матерія.

БОРОДАНЬ: А Земля?

ЛИСИЙ: Вона перетвориться на один великий камінь, як Місяць.

(Пауза.)

БОРОДАНЬ: Дуже сумна картина. Так оце було твїм фахом?

ЛИСИЙ: Так, лазери, низькочастотне випромінювання, штучні та природні гази. Тоді ми ще вчилися убивати.

БОРОДАНЬ: Достатньо навчилися?

ЛИСИЙ: Більш ніж достатньо. Зараз вони вже не можуть зупинити цього процесу. Мої колеги, мається на увазі. Росіяни були першими, за ними ми. Потім усе розвалилося. Моя кар'єра загинула після початку так званого процесу роззброєння та розрядки.

БОРОДАНЬ: «Так званого»?

ЛИСИЙ: Так званого, тому що вони все ще продовжують ті дослідження. Заробляють гроші, стають дужчими, досягають нових горизонтів науки... І заглядають за горизонти…

БОРОДАНЬ: Чи ти насправді бажаєш бути з ними?

ЛИСИЙ: Я помилився багато років тому. Мені здавалося я зможу поєднати біле й чорне. Я був упевнений, що процвітання без втрат неможливе. І я втратив усе.

БОРОДАНЬ: Чоловіче, уяви собі лишень усих тих науковців, які сидять десь у своїх підземних лабораторіях. В'язниці якісь, та й годі.

ЛИСИЙ: Разом з ними я почуваюся молодшим. Там я почуваюся живим.

БОРОДАНЬ: Але ти тут.

ЛИСИЙ: О, так. Забутий, покинутий стариган.

БОРОДАНЬ: Усе ж, тебе годують.

ЛИСИЙ: Час від часу.

БОРОДАНЬ: Коли б це від мене залежало, я би припинив годувати тебе, поки не здохнеш. Разом із твоїм хворобливим мозком.

ЛИСИЙ: Ідеї виживуть.

БОРОДАНЬ: Такі ідеї повинні згинути.

ЛИСИЙ: Отже й ти готовий убивати.

БОРОДАНЬ: Тільки тебе.

ЛИСИЙ: Тим не менш, ти готовий. Просто не можеш. Чи тобі не дозволяють.

БОРОДАНЬ: Я тебе отрую.

ЛИСИЙ: І процес убивства продовжиться...

БОРОДАНЬ: Як це трапилось?

ЛИСИЙ: Що?

БОРОДАНЬ: Що твоя дружина залишила тебе.

ЛИСИЙ: Хто тобі наговорив таких дурниць?

(Пауза.)

БОРОДАНЬ: Вона була гарненькою?

ЛИСИЙ: Поряд з нею інші жінки були просто жінками.

БОРОДАНЬ: То твоя кар'єра і твоє родинне життя були в порядку?

ЛИСИЙ: Твоя, до дідька, правда. Я завжди все влаштовував дуже погано, я знаю це. Був страшенно непрактичним і не пристосованим до життя.

БОРОДАНЬ: Гаразд, гаразд, то чому ж ви розійшлися?

ЛИСИЙ: Вона належала до тих «борців за мир».

БОРОДАНЬ: І що?

ЛИСИЙ: І вона виголошувала свої заклики та заклинання майже буквально твоїми словами.

БОРОДАНЬ: Нічого незвичайного, я був членом руху за мир. Здавав внески до Фонду Миру.

ЛИСИЙ: І ти також полишив свою дружину?

БОРОДАНЬ: Яку з них?

ЛИСИЙ: Жорстокий жарт.

БОРОДАНЬ: Я не був фанатиком. Але зараз я бачу, що ми боролися за всеоб'ємний мир, будучи неспроможними побудувати собі навіть якогось малесенького власного миру у нашому малому всесвіті, яким були наші родини.

ЛИСИЙ: Патякання!

БОРОДАНЬ: Я розумію твої почуття. Чоловік, який хоч раз побував на війні, згадує про неї впродовж усього свого життя.

ЛИСИЙ: Вона не була ніяким смердючим фанатиком! Вона була занадто молодою, ось і все. Вона була дуже гарною дівчиною. Я усе ще кохаю її і всіх наших дітей. Хоча вони кажуть, що я горітиму в пеклі.

БОРОДАНЬ: Усяка любов жахлива, і у ній немає жодних правил. Чому б нам не змінити тему?

ЛИСИЙ: Чому б ні? Давай.

БОРОДАНЬ: Наша медсестра дуже гарна.

ЛИСИЙ: При місяці навіть стара відьма здається прекрасною.

БОРОДАНЬ: Коли дивитися на неї при місячному світлі, вона просто ангел небесний.

ЛИСИЙ: Так. Поки я можу говорити про такі речі, можна вважати себе везунчиком. І коли б я помирав...

БОРОДАНЬ: Ти думаєш твоя бувша дружина одягне по тобі жалобу? Хлопче, це буде найкращим, що ти зробиш. Прошу, помирай. Це дасть їй привід продовжувати жити.

ЛИСИЙ: Здається, твоя правда.

БОРОДАНЬ: Вибач.

ЛИСИЙ: За що?

БОРОДАНЬ: Можливо я був не правий.

ЛИСИЙ: Це звучить як якась дурня типу: жуйка - зичимо задоволення.

БОРДАНЬ: Хм... Самотність зичить іншій самотності….

ЛИСИЙ: Я ніколи не позичаю.

БОРОДАНЬ: І не зичиш. Чи зичиш?

ЛИСИЙ: А тобі краще помовчати. Бо ти мене знаєш.

БОРОДАНЬ: Звичайно, знаю. Як насмілюєшся ти мене залякувати? Ти, хто завжди дрімає, бурмочучи щось постійно і ніколи не виконуючи обіцяного.

ЛИСИЙ: А ти завжди говориш, що робиш. Чи робив. Частіш за все.

БОРОДАНЬ: Тим не менш, я шкодую...

ЛИСИЙ: Знову шкодуєш? А цього разу за чим?

БОРОДАНЬ: Мені шкода, що я не можу народити якогось живого створіння. Якогось… кошеняти, наприклад.

ЛИСИЙ: Чи дитини.

БОРОДАНЬ: Дитину! Чи я жінка?

ЛИСИЙ: Лише кошенятка? Тобі потрібно так мало?

БОРОДАНЬ: Чи кролика. Вони так кумедно виглядають. І вони такі мовчазні.

ЛИСИЙ: Піду я до ліжечка спати.

БОРОДАНЬ: Про що ти говориш, квазімодо, монстре, ти ж на колесах!

ЛИСИЙ: Отож-бо й воно: я сиджу на своїх колесах, ти на своїй голці. Ми майже досягли нірвани.

БОРОДАНЬ: Наркомани на городі!

(Обоє сміються. Співають:"НАРКОМАНИ НА ГОРОДІ..!")

ЯВА 4

Входить медсестра. Годує їх обох. Бородань своїм костуром намагається задерти її спідницю, заглядаючи під поділ.

ЛИСИЙ: Припини!

МЕДСЕСТРА: Що?

БОРОДАНЬ: Зрадник!

ЛИСИЙ: Збоченець!

БОРОДАНЬ: Я лише хотів побачити якого кольору у неї білизна.

ЛИСИЙ: Оце й є збочення.

БОРОДАНЬ: Але мені потрібно це знати.

ЛИСИЙ: Знову!? Припини!

БОРОДАНЬ: Що ти знаєш про справжню жагу!

ЛИСИЙ: Піна на воді. Я пам'ятаю все. Воно було корисним для мене тоді, але не має значення зараз.

БОРОДАНЬ: Для тебе, але не для мене. *(До медсестри.)* Якого кольору у тебе білизна?

МЕДСЕСТРА *(Вагаючись)*: Чи я знаю?

БОРОДАНЬ: Давай поглянемо!

МЕДСЕСТРА: Колір... Воно з бавовни, це головне - якість, а не колір.

БОРОДАНЬ: Для тебе не важливі кольори?

МЕДСЕСТРА: Чи ми не можемо змінити теми?

ЛИСИЙ: З легкістю. Давайте порозмовляємо про якісь реальні речі.

БОРОДАНЬ: Що у твоєму розумінні означає «реальні»?

ЛИСИЙ: Вони повинні нам платити.

БОРОДАНЬ: Дуже смішно. Хто повинен?

ЛИСИЙ: Наші діти.

БОРОДАНЬ: Ти все ще смієшся з мене? Та вони впевнені, що нас поховано багато років тому.

ЛИСИЙ: Тоді наша держава повинна платити нам за ці тортури, яким нас піддають. Ми повинні мати відповідну компенсацію.

БОРОДАНЬ: Ми вже маємо таку компенсацію: бачиш, ми, усе ще, живі.

ЛИСИЙ: Який стан буття ти називаєш «життям»? Не цей, сучасний, я сподіваюсь?

БОРОДАНЬ: Відповідь позитивна.

ЛИСИЙ: Позитивна «так» чи позитивна «ні»?

БОРОДАНЬ: «Ні» - то негативна відповідь.

ЛИСИЙ: Та що ти кажеш! Коли жінка говорить: «ні», це позитивно для неї, але негативно тебе.

БОРОДАНЬ: Я вже жінок ні про що не прошу.

ЛИСИЙ: Справді? З радістю нагадаю тобі: минулого ранку ти просив ще молока. Хто відповів: «ні»? Медсестра. Позитивно для неї, позитивно для тебе, тому що твої штани усе ще сухі!

БОРОДАНЬ: Демагог. Я ненавиджу тебе!

ЛИСИЙ: Тоді йди собі. Двері відчинено.

БОРОДАНЬ: Я залишаюся.

ЛИСИЙ: Повторіть ще раз, голосніше, будь ласка?

БОРОДАНЬ: Я залишаюся назло тобі!

ЛИСИЙ: Яке дивне рішення. Замість того, щоб їздити своїм апаратом на гумовому ходу, відвідуючи більш молодих осіб протилежної та паралельної статі, ти бажаєш залишатися тут. Ти надаєш перевагу моїм оповіданням...

БОРОДАНЬ: Я ще й своїх додаю.

ЛИСИЙ: Тому що всі там, зовні, молодші за тебе. Жовтороті.

БОРОДАНЬ: Вони там, зовні, виробляють нові речі: машини, музику, одяг, навіть те, що вони тепер називають фільмами. Вони все ще щось витворяють...

ЛИСИЙ: Гроші, наприклад.

БОРОДАНЬ: Це такий всепоглинаючий процес!

ЛИСИЙ: Говоріть по-нашому, будь ласка. Вони повинні розуміти ваші слова.

БОРОДАНЬ: Чому ти завжди прикидаєшся дурнішим ніж ти є насправді?

ЛИСИЙ: Ну, не безмежно, я сподіваюсь. Просто я намагаюся після деяких спостережень висловити свою думку. І настійно раджу тобі не втрачати можливості для спогадів та роздумів. Ось для чого, власне, старість і є: згадувати, відчуваючи радість. Га? Чи не га?

БОРОДАНЬ: Як мені пощастило! Кому потрібні твої смішні поради!

ЛИСИЙ: Гаразд, запитаємо у неї? «Вустами дитини...» Пам’ятаєш?

БОРОДАНЬ: Вона не дитина. Вона наша медсестра!

ЛИСИЙ: Ти впевнений? Ось про що я тобі й кажу!

БОРОДАНЬ: Знову жартуєш?

ЛИСИЙ: Та ж ні краплинки!

БОРОДАНЬ *(Наполягає)***:** Жартуєш?

ЛИСИЙ *(Вагаючись)***:** Ну... так.

БОРОДАНЬ: Яке полегшення.

ЛИСИЙ: Ой, так. Справді. Зараз.

БОРОДАНЬ: Ти що там, закінчив?

ЛИСИЙ: Посоромся! Вона так близько, що може почути!

БОРОДАНЬ: Якби вона була людиною, то краще б сама допомогла нам зустрітися з іншими дівчатками.

(Лисий червоніє, задихаючись.)

ЛИСИЙ: Тіло! Прошу, не примушуй мене думати про такі речі, які є для мене гидкими.

БОРОДАНЬ: Я не намагаюся примусити тебе ні про що думати.

(Затемнення.)

ЯВА 5

БОРОДАНЬ: Що трапилося з тобою? Розслабся.

ЛИСИЙ: Це так дивно: коли я чую те ось так, мені здається, ніби злива буяє десь далеко звідси. *(Пауза.)* О, а зараз я чую дзвіночки. Ніби карета і стукіт кінських копит... Чия б то могла бути карета? Ще жодна принцеса не відвідала нас цього вечора.

БОРОДАНЬ: Чому ти виглядаєш так сумно? Що трапилось?

ЛИСИЙ: Нічого. Лише трохи паморочиться в голові.

БОРОДАНЬ: Треба покликати когось?

ЛИСИЙ: Ні, зараз уже краще. То якесь оте відлуння всередині мене.

БОРОДАНЬ: Не ворушись, посиди спокійно.

ЛИСИЙ: Ось музика припинилась. Пауза. Як спокійно все стало.

БОРОДАНЬ: Так. Навколо нас сама лише тиша.

(Входить медсестра.)

МЕДСЕСТРА: Петре, ви чудово виглядаєте!

ЛИСИЙ: То я чудово виглядаю? Я, таки я?

МЕДСЕСТРА: Моє вам слово.

ЛИСИЙ: Де воно?

МЕДСЕСТРА: Ось, можете помацати його.

БОРОДАНЬ: Не грайся з ним. Він безповоротно з'їхав з глузду.

МЕДСЕСТРА: Іване, поводьтеся пристойно. Будьте гарним хлопчиком. Беріть приклад з Петра. Він голубчик, правда?

БОРОДАНЬ: Повір мені, він далеко не Кен.

МЕДСЕСТРА: А ось я – так ціла Барбі. В мені безодня енергії привабливості.

БОРОДАНЬ: Якої досить для воскресіння?

МЕДСЕСТРА: Безсоромний! Ви обоє усе ще живі.

БОРОДАНЬ: І ти завжди мусиш померти перш ніж зможеш жити. З цієї точки зору ми живі.

ЛИСИЙ: Це я навіть можу унюхати.

(Обоє чоловіків сміються. Медсестра міняє їхні пелюшки.)

МЕДСЕСТРА: Час на уколи, панове.

ЛИСИЙ: О, поспіши, прошу, підійди ближче, обніми мене міцніше.

(Лисий та медсестра удають коханців. Бородань почувається ображеним.)

БОРОДАНЬ: Ось чому наш любий Господь покарав тебе, відібравши у тебе брудні відчуття. *(Пауза.)* Та розум.

ЛИСИЙ: Чому все, що виходить із твого рота мусить завжди бути брудним?

БОРОДАНЬ: То не твоя справа.

ЛИСИЙ: То не твій шлях!

БОРОДАНЬ: Це моє місце! Дай мені моє місце!

ЛИСИЙ: То моя іграшка, віддай мені мою іграшку!

БОРОДАНЬ: Папуга.

ЛИСИЙ: Який ще папуга?

БОРОДАНЬ: Мій папуга, не твій.

ЛИСИЙ: Нема у тебе ніякого папуги. Ніхто тебе не любить.

БОРОДАНЬ: Папуги люблять.

ЛИСИЙ: То де ж вони?

БОРОДАНЬ: Отам, у кутку, над моєю книжковою полицею.

ЛИСИЙ: Птахам тут не місце. Не можуть вони тут бути.

БОРОДАНЬ: Чи ти просто не хочеш їх побачити?

ЛИСИЙ: Так, до дідька, хочу, але ж це, сякий-такий, медичний заклад. А птахи брудні, у них завжди повно бактерій.

БОРОДАНЬ: Не у моїх. Мої білі та чисті. Це мої птахи.
ЛИСИЙ: Ну, де, де, де воно? Покажи мені цього птаха Миру. Га? Ти, старий дурню!

БОРОДАНЬ: Тоді поглянь угору. Можеш побачити стелю?

ЛИСИЙ: Звичайно, ні. Ти, гидкий пройдисвіте, я не можу рухати шиєю, я не здатен бачити так далеко і врешті я не можу поглянути вгору, тому, що моя голова не повертається!

БОРОДАНЬ: Зачекай, я покажу тобі одного з моїх папуг. Така мила пташка. *(Бородань виймає кишенькове дзеркало. Чоловіки нахиляються один до другого.)* Зачекай, я знайду його, зловлю у фокусі. Ось. Дивись. Ти можеш побачити його своїм правим оком.

ЛИСИЙ: Краще лівим.

БОРОДАНЬ: Ось-ось. Там, у кутку.

(Пауза. Тиша.)

ЛИСИЙ: Яка довершена істота. Яке воно гарне, немов на картинці.

БОРОДАНЬ: Не нагадуй про картини. Саме цей один - живий і справжній.

ЛИСИЙ: Боже... Воно рухається!

БОРОДАНЬ: Бачиш. Я ж тобі казав.

(Медсестра займається своєю справою. Папуги та голуби зненацька починають вилітати з кутка і ширяти понад сценою. Медсестра їх не бачить.)

ЛИСИЙ: Яке щастя.

БОРОДАНЬ: Майже як у раю.

МЕДСЕСТРА: Мої уколи?

ЛИСИЙ: Ні, ні, оці птахи.

МЕДСЕСТРА: А я вже подумала, що то мої заштрики врешті примусили вас відчути щастя.

БОРОДАНЬ: Вона така балакуча, аж занадто.

ЛИСИЙ: О, пробач. Звичайно, так, це вони.

МЕДСЕСТРА: Тоді насолоджуйтесь відчуттями. Спіть. Це вам, безперечно, піде на користь. Ви полинете до країв омріяних вами... Відпочиньте хвильку. Ви мали такі важкі, такі майже незносні життя...

(Старі засинають. Мноство дітей виходить на сцену, співаючи веселих пісень. Диригує ними медсестра. Діти прикрашають обох дідусів пишними вінками квітів. Світло стає таким яскравим, а музика такою гучною, що сцена тоне в них, розчиняється у світлі і зникає.)

ЯВА 6

Входить медсестра. З нею штучна жінка із пластика. Лялька якось натужно, збентежено і неуважно, зображає доньку лисого.

ДОНЬКА: Ну. То де він?

МЕДСЕСТРА: Ш-ш... Говоріть тихіше, будь ласка.

ДОНЬКА: Він спить, хіба ні?

МЕДСЕСТРА: Так, чую ніби спить.

ДОНЬКА: А отой старий, то що, його друг?

МЕДСЕСТРА: Їм вдається спілкуватися разом.

ДОНЬКА: Як лагідно вони дихають, ті, хто вже майже помер. Його ж не розбудить, коли я розмовлятиму нормальним голосом? Ні?

МЕДСЕСТРА: Ви можете говорити трохи глосніше, якщо бажаєте. Вони під дією ліків.

ДОНЬКА: Чи йому болить?

МЕДСЕСТРА: Він безперервно відчуває жахливі болі.

ДОНЬКА: Вибачте, а що я можу зробити?

МЕДСЕСТРА: Ви б не могли трохи зачекати тут?

ДОНЬКА: Вибачте, але я не буду тут довше ніж заплановано. Ви - фахівці. Робіть усе, що там потрібно.

МЕДСЕСТРА: Коли б він вас побачив, йому б стало набагато легше.

ДОНЬКА: Я ще ніколи ні на що не чекала.

МЕДСЕСТРА: Але ж я на вас чекала сьогодні увесь день теж...

ДОНЬКА: То й що? Вам за це платять.

МЕДСЕСТРА: Зробіть таку особливу милість, не кричіть, хоча б.

ДОНЬКА: Я була у бізнесовому відрядженні, коли мене повідомили, що йому погано. Вони сказали, що там нічого серйозного. Але коли когось переводять до лікарні, то це мусить бути щось серйозне, чи не так?

МЕДСЕСТРА: Чи ваш тато часто страждав від подібних нападів? Ні?

ДОНЬКА: Та це вже не вперше. Але я мала дуже важливу ділову поїздка. Я цього ранку виконала свій обов'язок і поспішила назад, так швидко, як тільки могла. Бути поза своєю родиною так важко. Це завжди змушує мене дуже хвилюватися.

МЕДСЕСТРА: Впевнена, що так. Але ж він усе ще ваш тато...

ДОНЬКА: Мені це відомо.

МЕДСЕСТРА: Він часто марить своєю донькою.

ДОНЬКА: Ви хочете сказати, що у цьому будинку...

МЕДСЕСТРА: У цьому будинку ми не несемо відповідальності за мрії своїх пацієнтів.

ДОНЬКА: Цей дім з кожною хвилиною видається мені усе більше ненормальним. Мені не подобається ваша активність.

МЕДСЕСТРА: Я лише намагаюся полегшити його страждання.

ДОНЬКА: Він повинен заплатити за все.

МЕДСЕСТРА: Прошу, не полишайте його самого.

ДОНЬКА: Його було покинуто дуже давно.

МЕДСЕСТРА: Ви все ще любите його.

ДОНЬКА: Давайте говорити прямо, ви примусили мене приїхати сюди, щоб я вам це сказала?

МЕДСЕСТРА: Щоб ви сказали це йому.

ДОНЬКА: Ні, дякую. *(Виходячи зі сцени.)* Повідомте мене як він помре.

(Затемнення.)

ЯВА 7

Старі явно почуваються збентеженими розглядаючи вінки з квітів, але поводяться так, немов би нічого незвичного не сталося.

ЛИСИЙ: Тут чулися якісь голоси, звідкілясь, оце щойно, чи ні?

БОРОДАНЬ: Навряд чи ти щось міг почути. Ні, то мабуть була медсестра. Несамовито калатала своїм інквізиторським начинням.

ЛИСИЙ: Я не міг би почути. Воно звучало як ніби хтось ревів. Та вже їх не чую.

БОРОДАНЬ: То риплять двері.
(Входить медсестра.) Дорогенька, ми прибули сюди щоб померти. А от що ти робиш у такому сумному місці?

МЕДСЕСТРА: Я служу.

БОРОДАНЬ: Тобто, я запитую чому ти це робиш?

(Пауза.)

МЕДСЕСТРА: Знаєте, колись я мала тата.

ЛИСИЙ: Воно й помітно.

БОРОДАНЬ: Заткайся, друже. Продовжуй, дитино, не звертай уваги на його приколи.

МЕДСЕСТРА: Ми полишили його. Тобто, я і моя мама. Мені було сказано, що він був недобрим татом, і таке всяке інше. Але ми відсудили у нього достатньо грошей собі, щоб жити в затишку. Я говорю не про духовний комфорт, звичайно. Я маю на увазі житло, одяг. *(Зітхає.)* Але я, здається, пам'ятаю свого тата. І наскільки мені пам'ятається, він завжди був добрим до мене і дуже уважним. Він розчісував моє волосся. А мама - так ніколи. Ну, ви знаєте... алкоголь та інші чоловіки. Ми переїжджали майже кожні пів року. В дитинстві у мене не було друзів. І мені здається, мама почувалася краще за моєї відсутності. *(Пауза.)* Моя бабуся, перед самою смертю, покликала мене до себе і промовила: «Я помру за декілька днів. Ти повинна знати це ще до того, як я відійду: незважаючи на все твій батько був найкращим хлопцем, якого твоя мама зустріла на своєму життєвому шляху. А вона сама - сука. Моя дочка, мушу визнати.» - вона сказала: «Шкода, що ти ніколи так і не знала свого батька і не можеш його знайти.»

БОРОДАНЬ: А ти намагалась?

МЕДСЕСТРА: Багато разів. Вони називають таких «безвісти пропав».

ЛИСИЙ: І ви повернулися до того міста?

МЕДСЕСТРА: Ага. Вони там розповіли, що він багато пив і ніколи вже не одружувався після того. Після всього. Після розлучення.

ЛИСИЙ: То й що?

БОРОДАНЬ: «То й що»! Ти, товстошкірий! «То й що». Ось чому вона тут.

ЛИСИЙ: Чому?

МЕДСЕСТРА: Я розшукую свого батька.

ЛИСИЙ: Запитай у лікарів, вони знають усе про нас: про наші імена і про наше гівно. Крім того, ти ж медсестра - походи тут, поспостерігай. Напевне знайдеш його.

МЕДСЕСТРА: Я боюся, він трохи змінився.

ЛИСИЙ: Запитай як його звуть.

БОРОДАНЬ: Ти з глузду з'їхав.

ЛИСИЙ: «Глузд, глузд.» За собою слідкуй. Я пропоную тверезе рішення і зважені заходи.

БОРОДАНЬ: Тупа тварина.

МЕДСЕСТРА: Коли я кажу «він змінився» я маю на увазі, що він знаходиться поза своїм тілом.

ЛИСИЙ: Чи таке можливе?

БОРОДАНЬ: Він більше не живе: його душа відокремилася від тіла!

ЛИСИЙ *(До бороданя*)**:** Тоді вона вже може припинити пошуки. *(До медсестри.)* Звільни себе. Відпочинь.

МЕДСЕСТРА: Я не можу. Почуваюся зобов'язаною. Ось чому я допомагаю вам та іншим чоловікам. Мені це подобається. Тому що я люблю свого батька.

ЛИСИЙ: Безглуздя. Усі чоловіки злі, особливо старі чоловіки.

МЕДСЕСТРА: Я б не робила так легко таких важливих узагальнень.

БОРОДАНЬ: Усі люди злі.

МЕДСЕСТРА: Я так не думаю. Трапляється, хтось грішить, але в цілому люди добрі. Так я думаю. *(Плаче.)*

БОРОДАНЬ: Бачиш, вона плаче. Більше ніколи її не займай, бо я повибиваю тобі зуби своїм костуром.

ЛИСИЙ: Неможливо. Їх виготовили з міцного матеріалу. *(Виймає щелепи.)* Бачиш. Більше того, я теж маю костура. *(Усі сміються.)*

БОРОДАНЬ *(До медсестри*)**:** Ти ж не тільки медсестра? Ти ж маєш і ім'я, також, так?

МЕДСЕСТРА: Лора.

БОРОДАНЬ: Лора, сонечко, колись я мав доньку. Тобто, я все ще маю доньку, але так трапилось, що ми більше не одна родина. Я та її матір, ну... ми розлучилися... Це дуже стара історія.

МЕДСЕСТРА: А ви розумний чоловік. Не хвилюйтесь, люди часто розлучаються.

БОРОДАНЬ: Не в цьому справа.

МЕДСЕСТРА: А у чому справа?

БОРОДАНЬ: Чи ти не моя донька?

(Пауза.)

МЕДСЕСТРА *(Після паузи*)**:** Мені шкода, та я думаю, що ні.

БОРОДАНЬ: Ну, це лише твоя власна опінія. Якщо ми, можливо, глибше вивчимо проблему і знайдемо деякі докази, то ми можемо відкрити деякі цікаві зв'язки і також деякі нові докази...

МЕДСЕСТРА: Шановний...

БОРОДАНЬ: Про що я тут питав, Лоро, прошу, пообіцяй не говорити йому?

МЕДСЕСТРА: Я знаю, що таке таємниці і вмію їх берегти.

ЛИСИЙ: Змова?! Про що ви там змовляєтесь? Закладаюся, що то проти мене! Га?

БОРОДАНЬ: Не слухай його. Він абсолютно глухий. Лоро, чи могла б ти дозволити мені вважати тебе моєю донькою? Хоча б, поки ми не прояснимо це питання, прошу?

МЕДСЕСТРА: Дякую. Ви чудовий тато, незважаючи на те, та інше. Звичайно, ви можете так думати про мене. Але не дуже серйозно. Ми лише гратимемо в таку гру, згода?
БОРОДАНЬ: Звичайно! Хоча б до того часу, як ми провентилюємо це питання!

ЛИСИЙ: Я йду! Я йду! Що тут таке? Чому ви мені не говорите?

МЕДСЕСТРА: Тому, що тут у нас секрет.

ЛИСИЙ: О, ні! О, ні!

МЕДСЕСТРА: Бувайте, татусі! Прошу вас бути розумними. Дуже вас прошу. Закликаю до зваженості.

БОРОДАНЬ: Сподіваємося на скору зустріч!

ЛИСИЙ: Поділіться зі мною вашою радістю! Негайно поділіться!

БОРОДАНЬ: Ох, вибач, це все є дуже-дуже особисте.

ЛИСИЙ: Що може бути особистого в морзі? Наприклад особистий номер на великому пальці твоєї особистої ноги?

БОРОДАНЬ: Можливо це й не так вже багато, але принаймні це таки щось...

ЛИСИЙ: Твій мозок розім'як. Він став рідиною, скажу тобі я.

БОРОДАНЬ: Хо, хо. Він був сірим із самого початку. Такі речі ніколи не працюють як слід. Речі мають бути гарними та кольоровими, отоді все піде правильно. Мозок! Тьху. Моя печінка - ось моя сьогоднішня проблема. Мозок. Кого він хвилює? Забудь про нього. Коли у тебе немає печінки, яка користь зі світлого розуму?

ЛИСИЙ: Навіть якщо він геніальний.

БОРОДАНЬ: Про це ж я і кажу. Якщо ти не можеш нормально сидіти в клозеті, як можеш ти нормально думати?

ЛИСИЙ: Чи роздумувати.

БОРОДАНЬ: Чи що? Подумай. Вони приходять, миють тебе і тоді ти спиш. Яка користь з роздумувань?

ЛИСИЙ: Коли б я лише міг зануритись у свій розум як у якийсь великий океан...

БОРОДАНЬ: І тоді отам, на самому дні, ти знайдеш себе самого, хворого та немічного. Парубче, погодься зі своєю долею: ти вже більше не чоловік!

ЛИСИЙ: Я знаю.

БОРОДАНЬ: Знову «Я знаю»? Краще спи.

ЛИСИЙ: Солодких снів.

(Пауза.)

БОРОДАНЬ: Добраніч.

ЛИСИЙ: Ще, поки що, вечір.

БОРОДАНЬ: Що б там не було. Тим не менш. Будеш ти спати, чи ні?

ЛИСИЙ: Я спробую. Дякую.

БОРОДАНЬ: Хронякую.

ЛИСИЙ: Хромакай сам!

(Вони сміються, ніби кашляють.)

БОРОДАНЬ: За собою дивись, за своїми руками, ногами і хребтом.

ЛИСИЙ: Не чіпай моїх ніг! Моя печінка майже роздерта.

БОРОДАНЬ: Звучить так само дивно, як науковий доказ існування Бога.

ЛИСИЙ: Бога?

БОРОДАНЬ: Бога.

ЛИСИЙ: А нога? Чому б ні?

БОРОДАНЬ: Тому що будь-яка наука неможлива без Бога.

ЛИСИЙ: То навіщо мені його доводити?

БОРОДАНЬ: Ти що, не віриш у Бога?

ЛИСИЙ: «З нами Бог», “Gott mit Uns”. Знаєш, де було написано?

БОРОДАНЬ: Ти - пессиміст.

ЛИСИЙ: Я важко вірю у твій оптимізм, знаючи як важко ти хворий.

БОРОДАНЬ: Рак, брате.

ЛИСИЙ: Ми не брати. Ні ти, ні я, ні твій рак.

БОРОДАНЬ: Шмак!

ЛИСИЙ: Гой!

БОРОДАНЬ: Що це?

ЛИСИЙ: Чи я знаю? Має бути щось принизливе. Я просто намагаюся розмовляти з тобою тією ж мовою.
БОРОДАНЬ: Ми ніколи не розмовлятимемо спільною мовою, поки ти тут. Спершу помри.

ЛИСИЙ: Спершу ти.

БОРОДАНЬ: Ха!

ЛИСИЙ: Ха. *(Пауза.)* Хотів би я бути в змозі померти за бажанням.

(Пауза.)

БОРОДАНЬ: Можу тобі допомогти.

ЛИСИЙ: Собі допомагай. *(Пауза.)* Як би лишень ми могли це влаштувати...

БОРОДАНЬ: Ти це серйозно?

ЛИСИЙ: А що, ні? Довє дорослих чоловіків при тверезій пам'яті завжди можуть виконати своє власне рішення.

БОРОДАНЬ: А чотири руки – то, все ж, чотири руки.

ЛИСИЙ: І на додачу - вісім коліс...

БОРОДАНЬ: Хм. Можемо це обговорити.

ЛИСИЙ: Можемо? Чому б нам не вшитися звідси разом, і чим скоріше, тим краще, хоч би й сьогодні?

БОРОДАНЬ: Чому б і ні? Що нам втрачати?

ЛИСИЙ: Нічого.

БОРОДАНЬ: Нічого, за винятком медсестри.

ЛИСИЙ: Так, у цьому проблема. Я не хочу завдавати їй болю.

БОРОДАНЬ: Чи ранити.

ЛИСИЙ: І я також.

БОРОДАНЬ: Тоді давай, поговоримо про це. Присунься ближче. Ввімкни свого гучномовця.

ЛИСИЙ: Щоб ніхто нас не почув.

БОРОДАНЬ: Ніхто. Говорімо пошепки.

ЛИСИЙ: Прямо в мікрофон, прошу тебе. Гаразд?

БОРОДАНЬ: Добре. Слухай, якщо ти здатен берегти таємниці...

ЛИСИЙ: І якщо ти здатен тримати свого слова...

БОРОДАНЬ: Присягаюся..!

(Сцена занурюється в темряву.)

ЯВА 8

Сцена освітлюється знову.

БОРОДАНЬ: Старі та молоді повинні жити разом...

ЛИСИЙ: Скажи це молодим.

БОРОДАНЬ: Мені просто згадалися ті старосвітські родини з минулого сторіччя.

ЛИСИЙ: Пам’ятаю, як мені було двадцять, мій старий захворів...

БОРОДАНЬ: І?

ЛИСИЙ: Я його тоді зненавидів дико.

БОРОДАНЬ: Природньо. А хто б ні. Але зараз ти розумієш його, чи не так?

ЛИСИЙ: Наврядчи. Він вистрибнув з вікна власного офісу після того як його банк збанкрутував.

БОРОДАНЬ: І?

ЛИСИЙ: І після свого стрибка він по-справжньому був знищений. Кожна з його дурних кісток була розбита. Оце було банкрутство. Оце був крах.

БОРОДАНЬ: Гроші, чоловіче. Гроші мають величезний вплив на землі.

ЛИСИЙ: Але не на небесах.

БОРОДАНЬ: На щастя. Не на небесах. Колись я було купив собі одну нирку. Витратив, я тобі скажу, купу грошей. А зараз усе одно помираю.

ЛИСИЙ: Уникай цього слова.

БОРОДАНЬ: Уникай цього світу. Кажу тобі: я відходжу, а гроші мої витрачено надаремне.

ЛИСИЙ: Пам’ятаєш як вони співали: «Мані кен’т бай ю лав...»?

БОРОДАНЬ: Звичайно. Я теж був хіппі. Та була однією з моїх найулюбленіших. Давай но потанцюємо та поспіваємо поголосніше. Вмикай свою машину, що розмовляє!

(Вони їздять, роблячи вигляд ніби танцюють, намагаючись співати тустару пісню.)

ЯВА 9

БОРОДАНЬ: З'їси щось?

ЛИСИЙ: Жартуєш? У мене залишилася лише третя частина від мого шлунка. Я хочу палити сигари, я хочу пити горілку, але я блюю навіть коли з'їм трохи пісного сиру.

БОРОДАНЬ: Учора ти не блював.

ЛИСИЙ: Учора був понеділок.

БОРОДАНЬ: Тобто «твій» день?

ЛИСИЙ: Не твій і нічий, але понеділок. Просто - понеділок.

БОРОДАНЬ: Тобто...?

ЛИСИЙ: Це означає, що мені добре по понеділках.

БОРОДАНЬ: Коли всі інші почуваються неспокійно?

ЛИСИЙ: Ну що ти за дурень! Я думаю лише про себе. Я не маю сили піклуватися з кимось іще. Я просто відчуваю себе. Є місця на моєму тілі, яких я навіть не можу помацати, а як помацаю, то вони цього не відчувають. Розумієш?

БОРОДАНЬ: Трагедія сублімації.

ЛИСИЙ: Моя трагедія. Моя, моя, моя, не його і не твоя. На що ти вилупився?

БОРОДАНЬ: «Першородне правило». Я лише зиркнув.

ЛИСИЙ: Ти маєш лише право глипати.

БОРОДАНЬ: Я напівсліпий. Можу я користуватися своїми власними очима у свій власний спосіб?

ЛИСИЙ: Так, але не на мене.

(Входить медсестра.)

БОРОДАНЬ: Ти принесла мою відеокамеру?

МЕДСЕСТРА: Знову зйомки? Коли вже ми закінчимо?

БОРОДАНЬ: Ми повторюватимемо спроби аж поки виграємо.

МЕДСЕСТРА: Останній танець був майже досконалим.

БОРОДАНЬ: Не вчи мене. Я тут за режисера.

ЛИСИЙ: Немає меж досконалості, як і немає меж глупству.

БОРОДАНЬ: Бунт? Хочеш, щоб тебе було звільнено?

ЛИСИЙ: О, ні, прошу, ні. Дайте мені ще одного шанса. *(Усі зупиняються.)* ...Що я несу? Звільнити від чого? Звільнити звідки?

МЕДСЕСТРА: Солоденький, це лише така гра, і ми у неї граємося.

БОРОДАНЬ: Зрозумів? Ось що я називаю «магія мистецтва». Ти підпав під його магічні чари. Ти повірив у це! Ти живеш у цьому!

ЛИСИЙ: Добре, добре. Що ми сьогодні гратимемо? Знову комедію?

БОРОДАНЬ: Ні. Цього разу це мусить бути історія кохання. Гратимеш?

ЛИСИЙ: О, Боже, боюся, що ні. Доведеться відмовитися.

МЕДСЕСТРА: Я буду! Я буду! Я люблю любовні історії!

БОРОДАНЬ: Тоді очаруй його. Нам потрібні усі актори, які нам лише доступні. *(До лисого.)* Ти граєш, чи ми гратимем «па-де-де»?

ЛИСИЙ: Гратиму. «Па-де-труа».

БОРОДАНЬ: Грандіозно! Тоді займіть свої місця. Дія починається. Мотор!

(Вони грають «лав-сторі» у стилі німого кіно під старовинну музику.)

(Після того, як закінчили грати.)

БОРДАНЬ: Негайно висилай цю касету на телебачення. Пам'ятаєш ту чудову адресу? Будеш такою доброю?

МЕДСЕСТРА: Так, пане. Цього разу підписати вашим іменем?

БОРОДАНЬ: Ні, ні, ні. Нехай вони вважають нас за якихось аматорів.

ЛИСИЙ: Ми є гірші за аматорів, ми - бувші фахівці.

БОРОДАНЬ: Припини скаржитися. Ми повинні забезпечити краще майбутнє для медсестри. Вона не повинна продовжувати зоставатися тут медсестрою після того, як ми її залишимо. Їй не потрібно більше страждати.

ЛИСИЙ: Та ми ж бідні, немов церковні миші. У який спосіб ми зможемо допомогти їй?

БОРОДАНЬ *(Урочисто)***:** Ми створимо кіно.

ЛИСИЙ: Яке таке кіно?

БОРОДАНЬ: Велике. А вона буде його автором, не ми. І вона отримає усі ті гроші та гонорари. Таке моє рішення.

ЛИСИЙ: Не моє?

БОРОДАНЬ: Вирішуй тепер за себе знову. Чоловік мусить вирішувати кожної хвилини: «так» чи «ні», «чорне» чи «біле», «чорт» чи «Бог», «стрибати» чи «стояти», «дивитися» чи прикинутися сплячим...

ЛИСИЙ: Та. Так. Я згоден. Чи ти думаєш я їй ворог? Це може бути останнім проявом любові, яку я можу виказати медсестрі.

БОРОДАНЬ: Оце вперше за весь час я бачу як ти втратив свою гордість.

ЛИСИЙ: Я не мав гордості з самого початку.

БОРОДАНЬ: Ти мусів би сповідатися в цьому раніше.

ЛИСИЙ: Твоя помилка, що ти цього не зрозумів.

БОРОДАНЬ: Я завжди тобі довіряв. Ти не такий вже й поганий хлопець. Ти тільки зовні виглядаєш як диявольське створіння.

ЛИСИЙ: Ти - теж.

(Сміх.)

ЯВА 10

БОРОДАНЬ: Давай поламаємо кригу.

ЛИСИЙ: Я? Ламати кригу?

БОРОДАНЬ: Це фігуральний вираз.

ЛИСИЙ: Маячня. Запам’ятай раз і назавжди, я не божевільний.
БОРОДАНЬ: Як на мене - ти достатньо божевільний, али ти божевільний мого типу.

ЛИСИЙ: Знаєш що?

БОРОДАНЬ: Що?

ЛИСИЙ: Я її батько.

БОРОДАНЬ: Чому ти так думаєш?

ЛИСИЙ: Я не думаю. Я можу це довести.

БОРОДАНЬ: Як?

ЛИСИЙ: Я маю з собою її платівку-поздоровлення. Пам’ятаєш, за тих часів ми поздоровляли одне одного, надсилаючи такі поштові картки з записами голосів дорогих нам людей?

БОРОДАНЬ: І що?

ЛИСИЙ: Я маю одну таку. Це від моєї першої родини. Особисто від моєї улюбленої доньки Емілії.

БОРОДАНЬ: На її значкові написано Лора.

ЛИСИЙ: Я знаю. Я не сліпий. Я глухий. *(Пауза.)* Вона просто змінила своє ім’я, бо встидається мене. Та зараз ми можемо знову об’єднатися в одну родину. Добре? Будеш моїм свідком?

БОРДАНЬ: Слухай, може ми якось...

ЛИСИЙ: Я вирішив зробити це негайно. Ти просто слухай, тому що я не можу того почути. Будь ласка?

БОРОДАНЬ: Ну...

ЛИСИЙ: Лора, мила, поглянь, що у мене. Старий патефон і картка, яку ти мені надіслала! Ось, слухай!

(Молодий голос, записаний на платівку, починає говорити з дивним акцентом.)

МОЛОДИЙ ГОЛОС: «Коханий татусю! Ми тепер живемо в Австралії. Тут добре, бо мамуся говорить, ніби ми щасливі бути подалі від тебе. Я не знаю. Тату, може ти змінишся трохи і поводитимешся гарно? Тоді мама зможе прийняти тебе назад? Щасливого Різдва! Твій син Андрій.»

ЛИСИЙ: Упізнаєш це? Бачиш, це та сама, що ти надіслала мені, і я усе ще бережу її. Тепер упізнаєш твого татуся? *(До бороданя.)* Я довів це, бачиш!

БОРОДАНЬ *(Перезирнувшись із медсестрою*)**:** Звичайно, довів...

МЕДСЕСТРА: Радість яка, давай-но я обніму тебе, татусю.

ЛИСИЙ: Бачиш? «Татусю»! Ми нарешті знайшли одне одного!

(Він веселиться. Бородань і медсестра плачуть.)

ЯВА 11

Зірки падають долу в хмару туману, яка майже закриває сцену. Ми чуємо кроки тисяч людей. Вони вигукують: «Один, два, три! Нам не треба війни!», «Творіть любов!». Потім якийсь хор намагається співати: «Ми переможемо...». Інші голоси скандують: «Владу молодим! Владу молодим! Умри за це, поки ти ще молодий!»

ЛИСИЙ *(Плачучи)***:** Чи ти тут? Ти тут? Де ж ти, проклята стара коняко?

БОРОДАНЬ: Тут я. Щось із тобою не гаразд?

ЛИСИЙ: Усе не так. Мені пригадалися давно минулі дні.

БОРОДАНЬ: То й що?

ЛИСИЙ: Я боюся.

БОРОДАНЬ: Чого?

ЛИСИЙ: Я боюся померти. Мені знову і знову сниться той самий страхітливий сон про мою останню хвилину і мій останній подих. Деколи я це бачу навіть удень, хоча мабуть це така сама фантазія, як і сон.

БОРОДАНЬ: Лікарі обожнюють розмовляти з пайієнтами про їхні сни.

ЛИСИЙ: Приймаючи до уваги, що лікарям подобається чути про фантазії, я обговорював і цю зі своїм психоаналітиком. Його професійна порада складалася з поради не думати про те.

БОРОДАНЬ: Хлопче, ти вже давно не дитина.

ЛИСИЙ: Гімна! Бачиш, знову непорозуміння? Я не боюся стану смерті, я не боюся бути мертвим. Я боюся самого процесу вмирання.

БОРОДАНЬ: А ти ще до нього не звик?

ЛИСИЙ: Та ні, я не голодний. Я кажу...

БОРОДАНЬ: Знаю я що ти кажеш. Поглянь на мене: чотири хірургічні операції, хіміотерапія, радіотерапія а я усе ще живий.

ЛИСИЙ: Вони говорять ніби вони можуть допомогти тобі, а тоді зашивають, кажучи, що вони там щось вирізали. Але ти все одно вмираєш.

БОРОДАНЬ: Кожен у свій час. Точнісінько.

ЛИСИЙ: Коли б я хоч міг рухатися, я б вибрав життя...

БОРОДАНЬ: Гей, гей, старий крокодиле...

ЛИСИЙ: Просто дихати... Коли я осліпну, то, можливо, бачитиму якесь світло та тіні.

Як онімію, то міг би просто слухати шум з коридора. Я ж іще не пожив достатньо... Усі мене полишили. Навіть мої діти.

МЕДСЕСТРА: Там телефонує якийсь пан, що говорить ніби він ваш син. Голос у нього дуже бадьорий! Будете відповідати, то прошу?

(Пауза.)

БОРОДАНЬ: Я не відповідатиму.

ЛИСИЙ: Я теж. Скажіть йому щось самі, дитино. Ми вже відійшли кудись дуже далеко і то дуже давно.

БОРОДАНЬ: Одного разу я вже чув як вони мене вважали мертвим. Серйозно. Я дивився телевізора, здається «Арт-Клуб», показували мене і уривки з моїх творів. А якийсь паруб'яка, що сидів поруч мене, каже: «Я знав його. Він був великою людиною, але ж він помер десять років тому». Уявляєш?

ЛИСИЙ: Повтори ще раз: вони тебе поховали?

БОРОДАНЬ: Так, але не закопали.

ЛИСИЙ: Чоловіче, та це ж весело! От була потіха!

БОРОДАНЬ: Десять років тому!

ЛИСИЙ: І як ти відреагував?

БОРОДАНЬ: Я плюнув своїм томатним соком на той смердючий екран.

ЛИСИЙ: Ні, я питаю чи ти відповів якось?

БОРОДАНЬ: Перед ким би це я мав відповідати? Це моє життя.
ЛИСИЙ: Чудово. І ти усе ще живий!

БОРОДАНЬ: І житиму ще й наступні десять років поспіль.

ЛИСИЙ: Звідкіля ти знаєш?

БОРОДАНЬ: Бо це я. І це моє гниле тіло. А оце моє життя. Не їхнє. Я маю на увазі тих диких репортерів та юних науковців, що виглядають і поводяться мов хижаки. Моє!

(Починає співати, пристукуючи костуром у підлогу: «Зет'с май лайф...!»)

ЯВА 12

БОРОДАНЬ: Розкажи мені про квіти з твого саду?

ЛИСИЙ: Квіти? Я їх ненавиджу!

БОРОДАНЬ: То я про дітей.

ЛИСИЙ: А я маю дітей?

БОРОДАНЬ: Я чув ніби ти колись мав дітей.

ЛИСИЙ *(Після паузи)***:** А, ті... Чому ти не пояснюєш спершу що саме ти маєш на увазі із самого початку? *(Знову пауза.)* Моя дружина. Вона народила мені гарних дітей і віддала мені багато років свого життя. Її я кохав дуже міцно. Тепер я здатен думати лише про її красу та щедрість. Вона була моєю королевою. Я їй ні в чому не міг відмовити. *(Пауза.)* Не дуже я любив своїх власних дітей.

БОРОДАНЬ: Чому так?

ЛИСИЙ: Плачуть забагато, запитують забагато про що.

БОРОДАНЬ: Коли Ангел прийде, поясниш це йому. «Я був поганим батьком, я був поганим чоловіком. Я був саме зло втілене.»

ЛИСИЙ: Не чекай на ангелів. Я вже зазирав поза край; там немає нічого, окрім темряви.

БОРОДАНЬ: І там не було всепоглинаючого світла?

ЛИСИЙ: Бульбашки.

БОРОДАНЬ: Бульбашки, там?

ЛИСИЙ: Ага, різнокольорові бульбашки - і ти летиш.

БОРОДАНЬ: Летиш, бачиш, це добре.

ЛИСИЙ: Нічого доброго з того. Ти летиш, а тоді зупиняєшся і падаєш у темряву. Кінець.

БОРОДАНЬ: Неправильно. Ти помирав неправильно. По-правильному, там музика, ангели, родичі, всепоглинаюче світло, трояндові пахощі, відчуття радості. Ти летиш. Весь світ любить тебе і ти любиш увесь світ.

ЛИСИЙ: Ти про що розповідаєш?

БОРОДАНЬ: Про смерть, звичайно. Про що ще?

ЛИСИЙ: Ти точно описав церемонію вручення мого першого університетського диплома. Додай трохи пахощів смаженого м’яса та алкогольного перегару і це буде моє весілля. Менш захоплююче, звичайно.

БОРОДАНЬ: Проковтни свій язик, грішнику!

ЛИСИЙ: Не хвилюйся. Якщо твій опис вірний, то це буде дуже рутинна церемонія, до якої усі звикли.

БОРОДАНЬ: Я тебе не чую.

ЛИСИЙ: Я тебе не зношу.

БОРОДАНЬ: Це ти сам для мене незносний.

ЛИСИЙ: Я можу покрутити свої колеса і повільно від'їхати геть. Повільно, але легко.

БОРОДАНЬ: Я скаржитимусь.

ЛИСИЙ: Справді? На що? Що я не сумую? Що я повен радості? Роби так само.

БОРОДАНЬ: Не стосовний для цього зараз час. І обставини. Чи ти не розумієш?

ЛИСИЙ: І нестосовне місце для радощів?

БОРОДАНЬ: Нарешті! Ти ж бачиш, тут майже морг.

ЛИСИЙ: А де є в моргові правило «Не сміятися в трупарні»?

БОРОДАНЬ: Тебе погано виховано.

ЛИСИЙ: Обіцяю тобі, ти сміятимешся як надійде твоя остання мить.

(Пауза.)

БОРОДАНЬ: Про що ти думаєш?

ЛИСИЙ: Ні про що. Чи, скорше, я думав про щось дуже дивне. У мене було відчуття, що, можливо, за якісь сто років, ми зустрінемося знову. Ти, я та наша медсестра.

БОРОДАНЬ: Де б це ми зустрілися? У братській могилі, хіба що? У пеклі. Так – там найбільш підходяще місце.

ЛИСИЙ: Що ми тоді промовимо один до одного?

БОРОДАНЬ: «Вибач, що так довго не телефонував.» Я прямо чую тебе!

ЛИСИЙ: Просто посміхнемося.

БОРОДАНЬ: З чого?

ЛИСИЙ: З життя. Вони надурили нас. Нам пообіцяли так багато, і що ми маємо?

БОРОДАНЬ: Що?

ЛИСИЙ: Колеса замість крил!

(Поступово вони починають усміхатися, потім сміятися.)

БОРОДАНЬ: Ти усе ще хочеш літати?

ЛИСИЙ: Звичайно хочу!

БОРОДАНЬ: За мною!
(Він чіпляє два простирадла на свої костури, виставляючи щось на зразок прапорів поза своєю спиною. Махає руками.) Бачиш? Це легко, злетіти і літати! Нам лише потрібне деяке зусилля, усвідомлення дій та трохи швидкості!

ЛИСИЙ *(Роблячи те ж саме)***:** Я ж науковець! Чому, до дідька, ти вчиш мене? Що це за дикість така!

БОРОДАНЬ: Тому що я маю необмежену уяву! Тому що я митець! Ніщо не може мене зупинити!

ЛИСИЙ: Навіть закони природи?

БОРОДАНЬ: Я прийшов сюди щоб змести їх усі!

(Брава мелодія. Вони рухаються колами. Так само, роблячи кола, поступово починають злітати догори, все вище і вище, аж поки не зникають у глибокому блакитному мареві.)

ЛИСИЙ: Куди ми керуємо?

БОРОДАНЬ: Я не зовсім впевнений. Але це не так важливо! Просто лети за мною, лети за Ікаром, лети за всіма поетами минулих часів! Дихай! Співай! Злітай геть!
Ти вільний!

ЯВА 13

ЛИСИЙ: То отак закінчувалося твоє останнє кіно?

БОРОДАНЬ: Не зовсім останнє, одне з останніх.

ЛИСИЙ: Вони полетіли, ті коханці?

БОРОДАНЬ: Відлетіли. Розтанули у вічній радості.

ЛИСИЙ: Яка ж енергія тримала їх у польоті?

БОРОДАНЬ: Ох, знову реальність! Здається ніби ти приготувався жити лише у цьому конкретному світі, притримуючись його обмежувальних ліній.

ЛИСИЙ: Я знаю цей світ.

БОРОДАНЬ: І лише цей?

ЛИСИЙ: Я відкрив у ньому багато цікавих явищ. Я навчився використовувати їх на користь людства. І переступаючи нові кордони, я щоразу вступав до іншої реальності, але це знову був ЦЕЙ світ, з його правилами та рамками.

БОРОДАНЬ: Дуже добре. Вживаючи моєї мови, кожен зі світів, які ти відкривав, ти негайно називав ЦИМ. Уяви собі, відкриваючи свої секретні промені, атомну та нейтронну енергію, можливо ти вже відвідував світи зла, ненависті, безмежної могутності, яка є завжди лише самовбивчою за своїми можливостями?

ЛИСИЙ: Та хто ти такий, щоб тут мене звинувачувати? Я вже сам засудив себе, вважаючи їхні Трім-Айленди та Чорнобилі за свої власні помилки.

БОРОДАНЬ: На додачу декілька атомних бомбочок у світовому океані та двійко-трійко атомних підводних човнів у його синіх глибинах, та небезпечні технології у руках постійних войовників, які постійно виборюють чорт зна і хто зна що?

ЛИСИЙ: Та, так, так... Ось саме тому мене засуджено на хіміотерапію, резекції та відтинання шматок за шматком.

БОРОДАНЬ: Не хвилюйся, ти не один такий. Просто погодься, це було потішно: ти та тисячі твоїх колег рухали тони спеціального обладнання, а відкрили не дуже багато. Лише килим-літак, піч, що розмовляє та блюдце, яке показує різні туманні зображення. А я, тримаючи в руці лише одне писало, досяг тих самих кордонів і навіть пішов далі за вас і усіх ваших братів Декстера.

ЛИСИЙ: Сало. Ще один Жуль Верн!

БОРОДАНЬ: Оце ж бо й воно! Оце - воно! Інші світи – тут, поряд. Тобі лише потрібно простягти руку і доторкнутися їх.

ЛИСИЙ: Забагато слів.

БОРОДАНЬ: Згоден. Слова, слова, слова... Я теж їх ненавиджу. Ось тому я й став кіномитцем, а не політиком.

ЛИСИЙ: Політики, на загал, відомі та багаті. Часто навіть щасливі...

БОРОДАНЬ: Коли б ти був власником свого власного тютюнового магазина, ти б теж був багатий і щасливий.

ЛИСИЙ: Багатим, можливо. Окрім того я вже одного разу був багатим...

БОРОДАНЬ: Ти - був?

ЛИСИЙ: Хо, і то страшенно! Але «щасливим» - ніколи. Подивись на мене: я тут висихаю, аж поки не перетворюся на камінь. Частково це тому, що я був завзятим курцем.

БОРОДАНЬ: Наполовину курець, наполовину п’яниця...

ЛИСИЙ: Не переривай мене.

БОРОДАНЬ: Не говори мені про це. Із самого початку ти витрачаєш свої гроші, палячи цигарки, потім платиш за ліки, намагаючись вижити. Мило. Зверни увагу: той, хто мусить платити - це завжди ти.

ЛИСИЙ: А от мав би свій тютюновий магазин, то платив би тільки за другу половину від усієї суми: витрати на лікування.

БОРОДАНЬ: Дуже просто. І дуже виважено. Тим не менш, усе це в минулому.

ЛИСИЙ: Слова, слова, слова...

БОРОДАНЬ: Виробляти зброю, це те ж саме, що й продавати людям тютюн. Усе воно одне й те ж саме - знаряддя вбивства.

ЛИСИЙ: Виробляти погані фільми – то навіть гірший гріх.

БОРОДАНЬ: Я ніколи не знімав пропагандистських штучок. Я завжди був чесним.

ЛИСИЙ: Можливо. Але ти примушував людей відчувати тиск твоїх власних переконань та ставлень. Будучи лише одним з мільярдів, як міг ти так чинити?

БОРОДАНЬ: Звичайно, я не пророк...

ЛИСИЙ: Звичайно, ні.

БОРОДАНЬ: Ти у цьому впевнений? Часто люди якраз їх і не впізнавали саме тоді, коли ті приходили і розмовляли по-людськи.

ЛИСИЙ *(Розважливо*)**:** Можливо я й помиляюся. Тоді навчи мене як відкрити суть. Відкрий твоє пророцтво.

БОРОДАНЬ: Якщо це врешті мусить надійти, для мене це може бути сьогодні.

ЛИСИЙ: І ти впевнений у собі?

БОРОДАНЬ: Медсестра надходить.

ЛИСИЙ: Правда. Уже північ.

БОРОДАНЬ: То - на Північ до оленів у надра!

ЛИСИЙ: Який же ти старий поганець смиканий!

БОРОДАНЬ: Так мене кликали в дитинстві.

ЛИСИЙ: Я плачу.

БОРОДАНЬ: Плач і тремти!

ЛИСИЙ: Я передчуваю клізму. Краще ти тремти.

БОРОДАНЬ: Я передчуваю катетер. Приготуйся сміятися.

ЛИСИЙ: Давай це зробимо загоді!

БОРОДАНЬ: Давай!

(Обоє сміються і треммтять.)

Медсестра входить з медичним приладдям у руках. Світло тьмяніє. Старі кричать імітуючи жах. За деякий час Медсестра приєднується до них, голосно кричучи. Пауза. Суцільна темрява.

ЯВА 14

У темряві.

ЛИСИЙ: Я нічого не бачу.

БОРОДАНЬ: То й що з того? Ми там, оце й усе.

ЛИСИЙ: Ти маєш на увазі тут?

БОРОДАНЬ: Чи тут. Яка з того різниця?

ЛИСИЙ: Хтось може не зрозуміти цієї історії як належиться ясно.

БОРОДАНЬ: Не хвилюйся. Усі правдиві історії є простими та легкими до зрозуміння.

ЛИСИЙ: Ця - занадто проста, щоб бути правдивою. У світі, до якого ми входимо, ми зможемо створити собі іншу історію, більш складну та, можливо, більш хвилюючу.

БОРОДАНЬ: Май повагу до присутніх. Дозволь кожному створити свою власну історію.

ЛИСИЙ: Можна ще одну пораду?

БОРОДАНЬ: Ласкаво прошу.

ЛИСИЙ *(Невпевнено)***:** Очисти свою уяву..?

БОРОДАНЬ: Тримай свої руки сухими!

ЛИСИЙ: Нехай кожен сам знайде свій шлях туди.

БОРОДАНЬ: Правильно! «...я закрию ваші очі, і затьмарю небеса. Ви не помітите того, що у вас під носом...»

ЛИСИЙ: Хто говорить?

БОРОДАНЬ: Я.

ЛИСИЙ: Я думав то слова отого, рогатого та хвостатого.

БОРОДАНЬ: Кожна істота має у собі щось від нього.

ЛИСИЙ: Ти на більшу частину складений із запчастин, які роздавалися безкоштовно.

БОРОДАНЬ: Дякую тобі, друже.

ЛИСИЙ: «Друже». Говорити про диявола серед ночі, гидко. Сором тобі!

БОРОДАНЬ: Так, дуже темно. Ніч. Добраніч.

ЛИСИЙ *(За якусь мить*)**:** Добраніч.

(*Починають співати*: «Добраніч, добрі сусіди. Добрі сусіди, добраніч...»)

ЯВА 15

Галас натовпу. Оголошення: «І , нарешті - володар першої премії нашого фестивалю на кращий аматорський відео-фільм, це*: (Освітлюється медсестра у вечірній сукні.)* Лора Форже! П-ПО-оздоровляємО!

(Медсестрі вручають кришталевого кубка та діамантову корону.)

МЕДСЕСТРА: Я щаслива. Я почуваюся так, ніби зараз можу злетіти в небо, і одночасно, я чомусь дивно пригнічена. Я...я...я безмежно вдячна моїм старшим співавторам... Вони... Я негайно поїду побачитися з ними, щоб сказати їм: «Дякую», тому що вони... Мені краще поспішити!

БОРОДАНЬ *(З темряви*)**:** Не поспішай, ми вже більше не там. Ми відбуваємо сьогодні вночі. Нічого іншого більше не вдіяти. Лише ми удвох. До дуже далеких країв...

ЛИСИЙ: Так. Ти краще вповні насолоджуйся святом. Ти заслужила його.

МЕДСЕСТРА *(Злякано*)**:** Що?! *(Публіка, нічого не чуючи, аплодує в захваті. Заохочуючі вигуки. Брава.)* Що там трапилося, поки мене не було?!

БОРОДАНЬ: Нічого поганого.

ЛИСИЙ: Нічого незвичного. Ми лише закінчили свої справи.

(Обидва чоловіки стають видимими. Вони, знову молоді, стоять на танцювальній платформі високо над сценою. Обоє вдягнуті у смокінги з циліндрами та стеками, приготувавшись весело танцювати.)

БОРОДАНЬ: Ми виконали свій обов'язок.

ЛИСИЙ: Так як ми мусили його виконати.

МЕДСЕСТРА: Але я так вас люблю! Не відходьте, благаю, не відходьте!!! Чи дозвольте мені піти за вами?!

БОРОДАНЬ: Дорогенька, ми знаємо як сильно ти нас любиш. Не треба плакати. Лоро, дівчинко, ми обов'язково прийдемо по тебе якогось веселого дня.

ЛИСИЙ: І будь певна, ми теж тебе любимо.
БОРОДАНЬ: Але, будь ласкава, не доганяй нас.

ЛИСИЙ: Не треба.

БОРОДАНЬ: Продовжуй жити.

ЛИСИЙ: І дивись наше веселе кіно.

БОРОДАНЬ: Тоді й ми зможемо бачити тебе.

(Чоловіки починають танцювати у манері «степ», синхронно рухаючись. Величезний екран за їхніми спинами показує їхню останню спільну вечірку. Вони танцюють вживу і на екрані.)

ЛИСИЙ *(З екрану)***:** АББРАКАДАБРА!!

БОРОДАНЬ *(З екрану)***:** ЖИТТЯ!!!

(Плівка, декілька разів смикаючись, раптово переривається. Починається дощ. Крапля за краплею небо плаче разом з нами. Тиша поступово поширює своє царство на весь світ. Герої зникають у сірих хмарах. Вони усміхаються і вимахують своїми стеками з акулячих хребців на прощання. Медсестра плаче.)

МЕДСЕСТРА: Ні!

ГОЛОС ІЗ ТЕМРЯВИ: Звичайно, ні. У крайньому разі - не сьогод-ні!!!

ЗАВІСА.